Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин

Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту історії, права та міжнародних відносин
_____ Ю.В. Подрєз
«01» вересня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань: 08 Право

спеціальність: 081 Право

освітньо-професійна програма: Право

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією НН інституту історії, права та міжнародних відносин
«31» серпня 2021 р.
Голова: Моцак С.І., кандидат педагогічних наук, доцент

Суми – 2021

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Основи наукових досліджень
Викладач	Кучук Андрій Миколайович, доктор юридичних наук, професор
Профайл викладача	https://law.sspu.edu.ua/media/attachments/2021/02/12/kuchuk3.pdf
Конт. тел.	+38 (0542) 685-992
E-mail:	kucshuk@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=6595
Консультації	https://law.sspu.edu.ua/studentam/konsultatsii-vykladachiv

Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» є нормативною та сприяє становленню правника, який відповідає вимогам сучасності та володіє основами провадження наукових досліджень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є пропедевтичні аспекти наукових досліджень та основи організації наукової роботи.

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи наукових досліджень» тісно пов'язана з навчальними правничими дисциплінами та слугує методологічним підґрунтям вивчення інших дисциплін.

Виходячи з мети викладання основ наукових досліджень, її вивченню не передує опанування інших правничих навчальних дисциплін. Навпаки, опанування основ наукових досліджень є передумовою успішного вивчення інших правничих дисциплін.

Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є: оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями про пропедевтичні аспекти наукових досліджень та основами організації наукової роботи.

Завдання дисципліни: надати системне уявлення про основами організації та провадження наукової роботи.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК 19. Знання і розуміння основ наукового пізнання.

СК 22. Знання і розуміння особливостей захисту права інтелектуальної власності

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Формат дисципліни «Основи наукових досліджень»

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
	90 годин
лекції	20
практичні заняття/ семінарські	20
консультації	2
самостійна робота	48

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/ годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Обов'язкова/ вибіркова
2021/2022	1	2-й	3 кредити/ 90 год.	1	залік	обов'язкова

Результати навчання

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 18. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи

ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 27. Володіти базовими навиками захисту права інтелектуальної власності

Тематичний план вивчення дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» складається з 7 тем:

Тема 1. Наука і суспільство. Правознавство як наука.

Тема 2. Особливості наукового пізнання.

Тема 3. Загальна характеристика методології правознавства.

Тема 4. Академічна свобода та доброчесність.

Тема 5. Технологія наукового дослідження.

Тема 6. Інформаційна основа наукових досліджень
Тема 7. Результати наукових досліджень.

Політика дисципліни

Несвоєчасно виконані завдання не можуть бути оцінені у максимальну кількість балів, передбачену за їх виконання.

Пропущені семінарські заняття слід відпрацювати (згідно з графіком надання консультацій науково-педагогічним складом кафедри).

Академічна доброчесність

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Факти порушення особами, що навчаються, норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка виносяться на розгляд Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Університету, він може звернутися за консультацією до Комісії.

За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: попередження; повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); позбавлення академічної стипендії; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету.

Система оцінювання та вимоги

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання здобувачами вищої освіти всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального матеріалу шляхом поточного та підсумкового контролю.

Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час відвідування лекцій, участі у семінарах та виконання інших видів роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- ***60 балів*:** аудиторна робота: на семінарських заняттях – підготовка доповідей і виступ в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в

обговоренні семінарських питань / дискусіях, виконання практичних завдань, виконання завдань тестового контролю; участь у роботі малих груп, розв'язуванні кейсів, демонстрація навичок soft skills; активна участь у лекційному занятті враховується при виставленні оцінки за відповідну тему;

- ***40 балів***: опрацювання теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка рефератів, есе, презентацій; розв'язання кейсів, участь у наукових заходах.

Разом - ***100 балів.***

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

2. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text

3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

4. Важинський С.Е., Щербак Т І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

5. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. Посібник. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.

6. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

7. Тулайдан В. Основи наукових досліджень. Навч. посібн. Ужгород, 2017. 105 с.

8. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень. Навч. посібн. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.

Додаткові:

1. Білозьоров Є.В. Методологічні аспекти використання діяльнісного підходу в дослідженнях правових систем сучасності. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, 2019. Вип. 34. С. 25–30.

2. Вайнберг С. Пояснюючи світ. Історія сучасної науки. Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2019. 352 с.

3. Габаковська Х. В. Дослідницький підхід як елемент методології у сучасній юриспруденції : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01. Івано- Франківськ, 2018. 207 с.

4. Козюбра М.І. Методологія правознавства і методологія права: співвідношення понять та їх особливості. *Право України*. 2014. № 1. С. 22–32.

5. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : Навчальний посібник, 2015. 541 с.

6. Кучук А.М. Сучасна парадигма методології правознавства. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2007. № 4. С. 46-52.

7. Кучук А.М., Пекарчук В.М. Методологія сучасного правознавства: спроба критичного осмислення. Держава та регіони. 2021. № 1 (71). С. 27-31.

8. Нарижный Ю.А. Культура и философия постмодерна. Днепропетровск: Днепропетровский гуманитарный университет, 2008. 464 с.

9. Рябовол Л. Т. Система законодавства про наукову і науково-технічну діяльність. *Наукові записки. Серія: Право*. 2018. Вип. 5. С. 4-10.

10. Христинченко Н. П. Суб'єкти наукової діяльності в Україні. *Наше право*. 2014. № 5. С. 50-53.

11. Циппеліус Р. Юридична методологія. Київ, 2004.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/

2. Український інститут науково-технічної експертизи та інформації http://www.uintei.kiev.ua/

3. Національна *академія правових наук* України http://www.aprnu.kharkiv.org/